

Европске интеграције – резултати и планови

Пуноправно чланство Србије у Европској унији је приоритет Владе и стратешки циљ Србије. Ова Влада је увела другачији приступ европским интеграцијама у поређењу са свим претходним владама. Ми смо посвећени реформама и наш циљ није да обарамо рекорде и да у што краћем року отворимо што већи број поглавља. Званично преговори о приступању Републике Србије Европској унији отпочели су првом Међувладином конференцијом 21. јануара 2014. године. Нисмо обећавали грађанима, а нисмо молили ни ЕУ, да по сваку цену отворимо прва поглавља. Ми радимо сваког дана на убрзању реформског процеса да би наши грађани живели боље, због тога је отварање поглавља за нас само додатни подстрек и још један показатељ да смо на добром путу. Потпуно другачији приступ ове Владе у односу на све досадашње је што градимо снажну спрегу између стратешких приоритета Владе и процеса европске интеграције. Иако нисмо чланица Европске уније, већ земља кандидат, спроводимо економске реформе и структурне реформе због наших грађана, а надамо се да ће чланице ЕУ то препознати и валоризовати. Ми сами градимо здраве темеље будућег чланства у Европској унији.

Кључ успеха у свим односима, па тако и у односима Србије са ЕУ и државама чланицама је договор и правилно вредновање резултата. Ми смо много урадили на свим пољима и очекујемо да будемо вредновани на основу наших резултата. Иако наглашавамо да реформе јесу за добробит грађана у будућности, важно је да и Европска унија препозна наше напоре и да настави да нам пружа подршку. Очекујемо да се та подршка конкретизује што скоријим отварањем преговарачког поглавља.

У области европских интеграција иза нас је доста урађеног посла:

1. ПРЕГОВАРАЧКИ ПРОЦЕС

- Србија је успешно привела крају прву фазу приступних преговора са ЕУ, односно аналитички преглед усклађености домаћих прописа са правом ЕУ (тзв. скрининг) који је завршен 24. марта 2015. године. У оквиру ове фазе приступних преговора, која је отпочела септембра 2013. године, одржано је укупно 66 састанака¹. Сви састанци су одржани у складу са предвиђеном динамиком, упркос ванредним околностима узрокованих поплавама. Иако смо у међувремену одржали и ванредне изборе није било паузе у преговорима. Уважавајући наведене околности, **ЕК редовно позитивно оцењује капацитете Републике Србије за вођење приступних преговора.**

¹ За поглавља 21 Трансевропске мреже скрининзи су одржани заједно са поглављима 14 Транспорт и 15 енергетика, а за поглавље 34 Институције није предвиђено одржавање скрининга.

- **Усвојена је прва преговарачка позиција за Поглавље 32 - Финансијска контрола.** Ми смо спремни за отварање овог поглавља, а заједничка преговарачка позиција ЕУ за Поглавље 32 је у процесу усвајања, али за њено усвајање тренутно није постигнут консензус међу државама чланицама.
- Настављена је неометана **примена Споразума о стабилизацији и придруживању,** који за Србију представља најзначајнији трговински споразум. **ЕУ је најзначајнији трговински партнер Србије са 64,2 одсто удела у укупној спољнотрговинској размени коју наша земља остварује. У прошлој години смо забележили највећи раст у историји трговинских односа са ЕУ, покривеност увоза извозом робе у износу од 74 одсто.**
- У складу са обавезама из Споразума о стабилизацији и придруживању, као и приступних преговора, Србија је 31. јула 2014. године усвојила **Национални програм усвајања правних тековина Европке уније (НПАА) за период 2014 - 2018.** који дефинише приоритете усклађивања са европским законодавством у периоду 2014-2018. Овај документ представља основ за системско усаглашавање домаћих прописа са правним тековинама ЕУ до 2018. године, када Србија очекује да заврши овај процес и буде спремна да преузме обавезе које проистичу из чланства у ЕУ.

2. ФОНДОВИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

- У овом периоду **укупан обим одобрених и/или уговорених нових бесповратних средстава ЕУ износи 395,5 милиона евра** (145,6 милиона евра ИПА 2013 децентрализована, Финансијски споразум је потписан у јуну 2014, 115,1 милион евра - Акциони програм ИПА 2014 одобрен у децембру, 60,2 милиона евра - ЕУ Фонд солидарности одобрен у децембру, 62 милиона евра ИПА 2014 програм за поплаве одобрен у децембру, 10 милиона евра - из вишекорисничке ИПА део за Србију, остатак из националне ИПА 2014 за медије који се пребацује у вишекорисничку ИПА за организације цивилног друштва).
- Србија је брзо и ефикасно реаговала након поплава у мају 2014. године и у **сарадњи са ЕУ обезбедила по први пут финансијску помоћ из Фонда солидарности ЕУ у износу од 60,2 милиона ЕУР.** Фонд солидарности је иначе механизам који је доступан земљама чланицама и земљама кандидатима. Овом приликом желимо још једном да се захвалимо земљама чланицама ЕУ, Европској комисији и Европском парламенту на одобравању ових средстава и брзом реаговању.
- **Укупно ЕУ је обезбедила 163 милиона ЕУР за санацију штета изазваних поплавама (Фонд солидарности, ИПА 2012, ИПА 2014 и Вишекорисничка ИПА).** Илустрације ради само из **пренамењених 30 милиона евра из ИПА 2012** реализовани су следећи радови:

- реконструисано је 716 кућа, изграђено 66 нових кућа и 34 нових монтажних објеката. Отпочета је реконструкција 154 оштећених кућа и изградња 51 стамбеног објеката.
 - реконструисано је 14 јавних зграда, део водовода у Трстенику, а у току је реконструкција пута Коренита - Крупањ
 - помоћ за покретање посла и стварање прихода након поплава добило је 17.984 домаћинстава, од тога 17.526 помоћ коју је делио ФАО.
- Припремљени су оперативни програми прекограничне и транснационалне сарадње у којима ће Србија учествовати у периоду 2014- 2020, а који ће бити финансирани из средстава Инструмената за претприступну помоћ ЕУ- ИПА, и то: програм Србија- Мађарска, Србија- Хрватска, Србија- Румунија, Србија- Бугарска, Србија- Црна Гора, Србија- Босна и Херцеговина, Дунав програм и Јадранско- јонски програм. Расписивање првих позива за пројекте очекује се од јесени 2015. године.
 - **Удео ЕУ и њених држава чланица у укупним бесповратним средствима помоћи обнови након поплава износи приближно 90 одсто.**
 - Прва смо земља кандидат која је основала **Национални одбор за инвестиције** који ће представљати тело у оквиру кога ће се разматрати питања од значаја за унапређење припреме и реализације стратешки релевантних инфраструктурних пројеката. Национални одбор за инвестиције ће доносити препоруке на основу **Јединственог прегледа инфраструктурних пројеката**, док ће систематичан приступ припреми и реализацији инфраструктурних пројеката бити обезбеђен кроз примену **Методологије за селекцију и приоритизацију инфраструктурних пројеката**. Србија је једина држава у региону која има Методологију за приоритизацију инфраструктурних пројеката. Овај механизам нам обезбеђује реалну процену временског распона потребног да од пројектне идеје дођемо до инфраструктурног пројекта спремног за реализацију, и што је најважније, пружа процену трошкова свих корака на том путу од идеје до реализације. То је веома значајно за правовремено планирање и програмирање средстава Европске уније, остале међународне развојне помоћи и националног буџета.

3. КОМУНИКАЦИОНА СТРАТЕГИЈА ЗА ПРИБЛИЖАВАЊЕ ПРОЦЕСА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА ГРАЂАНИМА

- Како бисмо приближили процес европских интеграција грађанима и директну корист коју грађани имају од коришћења предприступних фондова ЕУ, нарочито ИПА фондова побољшали смо комуникациону стратегију за приближавање процеса европских интеграција грађанима. Захваљујући побољшаној стратегији комуникација и поред тешких економских реформи које Влада спроводи, подршка грађана европским интеграцијама је стабилна. Истовремено активно представљање и промоција пројеката који су финансирани из ИПА средстава допринели су бољем

разумевању и већем интересовању грађана за пројекте који се реализују из ових фондова. Грађанима је коначно представљена директна корист коју Србија као кандидат и њени грађани имају од фондова ЕУ.

- У циљу даљег унапређења Стратије комуникације и њене пуне примене чланови Координационог тела за процес приступања ЕУ припремају информације по преговарачким поглављима о бенефитима које ће грађани имати од усклађивања законодавства са законодавством ЕУ и примене тог законодавства, као и чланства у Европској унији.

Много посла је пред нама и у будућности:

Мислимо да смо за ових годину дана као Влада, уз помоћ подршке грађана, започели важне реформе. Сада је пред свима нама, и Владом али и грађанима да нове стандарде наставимо да примењујемо. **Реформе које смо покренули не могу показати пуни ефекат у кратком року, али у средњем року суштински ће унапредити живот људи, што је важније од тога колико смо формално ближи ЕУ.** Наш циљ је да се систематично и озбиљно припремимо како бисмо постали функционалан члан Европске уније и да достигнемо стандарде који су важни за свакодневни живот наших грађана.

У том смислу, у наредном периоду **очекујемо даљи напредак у процесу европских интеграција кроз отварање поглавља у преговорима са ЕУ, као и веће признање наших европских партнера за напоре које Влада Србије улаже у реформски процес.**

1. ПРЕГОВАРАЧКИ ПРОЦЕС

- Стратешки циљ Србије у европским интеграцијама је унапређење квалитета живота грађана које се огледа у расту животног стандарда и унапређењу владавине права и основних права
- Циљ процеса европске интеграције је да напредак ка чланству у ЕУ кореспондира расту стандарда грађана и унапређењу њихових права.
- **Кључне области за напредак у европским интеграцијама биће:**
 - **Владавина права** – окончање рада на Акционим плановима за поглавља 23 и 24 који су мерило за отварање преговора у овим поглављима;
 - **Реформа јавне управе** – у сарадњи са ЕУ и програмом СИГМА израда Акционог плана за реформу јавне управе, и почетак његове имплементације;
 - **Економско управљање** – структурне реформе и политике које треба да обезбеде раст бруто домаћег производа биће дефинисане Националним програмом економских реформи. Иако није чланица ЕУ, Србија ће де факто ући у процес европског семестра и економски напредак постаће важан услов напретка ка чланству у ЕУ.

- Израда преговарачких позиција и отварање првих преговарачких поглавља у току 2015. године
- Ревизија **Национални програм усвајања правних тековина Европске уније (НПАА) за период 2014 - 2018.** у складу са резултатима скрининга, биће извршена у току 2015. године.
- **Наставак усклађивања законодавства** према динамици преговора и уз припрему ревизије Националног програма за усвајање правних тековина ЕУ (март-јун 2015). Циљ је да **повећамо проценат усвојених закона усклађених са правним тековинама ЕУ.** Процент усвојених закона које усклађујемо са европским правним тековинама зависиће у великој мери од динамике отварања преговарачких поглавља.

2. ФОНДОВИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

- Завршетак програмирања **ИПА 2015** и у другој половини године отпочињање програмирања **ИПА 2016** као најзначајнијих извора средстава намењених реформама и европским интеграцијама у Србији. Укупан износ бесповратних средстава ЕУ за те две године који ће бити реализован кроз бројне пројекте износи око **400 милиона евра.**
- Из средстава ИПА 2015 планирано је издвајање значајних средстава која ће бити додељена Србији као **секторска буџетска подршка ЕУ.** Ова средства намењена су превасходно за подршку бољем функционисању система управљања јавним финансијама и реформи државне управе и то оптимизацији обима јавне управе, професионализацији и унапређењу управљања људским ресурсима, повећању квалитета пружања јавних услуга, укључујући јачање инспекцијских служби.
- Тежићемо да значајан износ средстава која добијемо из ЕУ испрограмирамо тако да се ојачају **капацитети ИПАРД** (финансијски инструмент за рурални развој) структуре како би наши пољопривредници били у могућности да добију помоћ од ЕУ која из ИПА 2015 износи 15 милиона евра, ИПА 2016 - 20 милиона евра, ИПА 2017 - 25 милиона евра.
- Процес скрининга који је трајао 19 месеци је завршен. Наредни период ћемо искористити за израду преговарачких позиција у складу са динамиком објављивања Извештаја о скринингу по поглављима.

3. КОМУНИКАЦИОНА СТРАТЕГИЈА ЗА ПРИБЛИЖАВАЊЕ ПРОЦЕСА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА ГРАЂАНИМА

- На основу прилога преговарачких група биће ревидирана комуникациона стратегија за приближавање процеса европских интеграција, која ће омогућити да се грађанима представе најважнији позитивни резултати преговора, али и трошкови за Србију који ће настати током преговара и након приступања у ЕУ. Планирано је

да се овакав документ редовно и према потреби ажурира, у односу на конкретан тренутак преговора.

- Посебан акциони план за примену комуникационе стратегије биће посвећен промовисању и приближавању ЕУ фондова грађанима. Осим висини тих средстава, више пажње биће посвећено резултатима и већој видљивости пројеката који су у значајној мери помогли развоју Србије.
- У наредном периоду радићемо на интензивирању комуникационих активности, укључујући и припрему ревизије постојеће Стратегије ИПА комуникације и њено усвајање на Влади, уз пратећи акциони план. Свако министарство које је акредитовано за управљање ИПА фондовима активно ће радити на њиховом промовисању.